

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie *Ambtelijke praktijk*

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd *Sprekend verleden*

Jakob herenigd met Jozef

En Israël zeide tot Jozef: Dat ik nu sterve, nadat ik uw aangezicht gezien heb, dat gij nog leeft!
Genesis 46:30

Wat een ontroerende ontmoeting is dat geweest. Jakob wordt herenigd met zijn doodgewaande kind. Bijna dertig jaar is hij in de veronderstelling geweest dat een wild dier Jozef heeft verscheurd. En nu staat hij hier levend voor hem! En niet alleen maar levend, hij is zelfs onderkoning! En hij is niet alleen onderkoning, maar hij is vooral de Zafnath-Paäneah: door God naar Egypte gezonden om het volk van Jakob te redden van de hongersdood! En als ze elkaar dan na zoveel tijd weer omhelzen, dan kunnen ze een poos niet anders dan huilen. Dertig jaar van verdriet, ellende, angst en gemis wordt hier uitgeschreid.

Onlangs konden we iets dergelijks via het nieuws ook zien. Hoe een Indonesisch meisje na tien jaar werd herenigd met haar familie. Het destijds vier-jarige kind was in 2004 door de allesverwoestende tsunami weggespoeld en was haar ouders kwijtgeraakt. Tien jaar later werden ze als door een wonder weer herenigd. En wat was er een emotie toen ze elkaar weer zagen! Iets dergelijks zien we hier.

Echter, er was bij Jakob meer aan de hand dan alleen de ontroering vanwege het weerzien. Dat laten zijn woorden wel zien: *'Dat ik nu sterve...'* In eerste instantie lijkt het vreemd wat hij hier zegt. Sommige mensen zeggen dit als ze een kind moeten verliezen. *'Laat het nu maar afgelopen zijn, voor mij hoeft het niet meer, ik kan zonder dit kind niet leven, dit verdriet is te zwaar...'* Maar Jakob zegt het als hij zijn kind terugkrijgt!

Maar weet u wat de achtergrond is van de woorden van Jakob? Hij mag hier de uitkomst zien van Gods beloften. De Heere heeft voor behoud gezorgd. In Jozef mag Jakob zien dat God Zijn volk verlost.

Iets dergelijks zien we bij Simeon in de tempel. Hij verwachtte de vertroosting van Israël. En hem was de belofte gedaan, dat hij niet zou sterven voordat hij de Christus des Heeren zou zien. En als dat dan gebeurt, dan zegt hij: *'Nu laat Gij Heere Uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw Woord. Want mijn ogen hebben Uw Zaligheid gezien'*.

Jakob en Simeon mochten de uitkomst van Gods beloften aanschouwen. Daardoor mochten ze de vrede met God ervaren en kregen ze begeerte om ontbonden te worden en met Christus te zijn. En dat is de ware bevinding. Jakob mocht ervaren dat God is, zoals Hij zegt dat Hij is. Dat is het echte geestelijke leven. Dat leeft dichtbij het Woord en dat mag ervaren –bevinden– dat God Zijn beloften vervult.

In het leven der genade is er zoveel wat scheiding maakt tussen God en het hart. De boze kan zo bestrijden. Het ge-

weten kan zo aanklagen. De schuld kan zo zwaar wegen. De wereld kan zo lokken. Je geest kan zo beproefd worden. Maar als je net als Jakob en Simeon dit mag beleven. Dat de Heere Zijn Zaligmaker aan je hart openbaart. Dat je een ontmoeting mag hebben met de Meerdere van Zafnath-Paäneah. Waar is dan de schuld? Waar is dan de duivel? Waar is dan de vrees voor de dood? Dat is allemaal weg. Laat het misschien slechts voor even zijn, maar als je door het geloof de Meerdere van Jozef mag omhelzen en de Zaligmaker mag zien, dan zijn alle bestrijders voor een ogenblik weg. Dan gaat de mond open, God wordt grootgemaakt en er wordt een verlangen geboren om bij God te zijn. Jakob kon sterven. *'Dat ik nu sterve...'* Simeon kon sterven. *'Nu laat Gij Heere Uw dienstknecht gaan...'*

Kunt u sterven? Kun jij God ontmoeten? Die vraag moeten we onder ogen zien. Ook als we nog jong zijn. Ook als het misschien nog vakantietijd is. Want de dood houdt geen rekening met leeftijd. Die houdt ook geen rekening met vakantieplannen. Dat hebben we de afgelopen weken wel gezien. Honderden vakantiegangers van alle leeftijden stierven in Oekraïne. Een jonge vader en zijn dochtertje verdronken bij Katwijk. Hoe zou het zijn als ons zoiets zou overkomen? Zijn we dan bereid om God te ontmoeten? Als wij de grote Zafnath-Paäneah niet kennen, dan komen we om. Laten we het ene nodige toch zoeken! Laten we vluchten tot de gekruisigde Christus. Want ons leven –ook ons jonge leven– heeft een einde.

Jakob kon sterven. Hij wilde ook sterven. Want hij mocht de liefde, trouw en genade van God ervaren. En iedereen die dat ervaart, die kent dat verlangen, die kent dat uitzien. *'Het is mij goed, mijn zaligst lot, nabij te wezen bij mijn God'*.

Katwijk aan Zee, M.A. Kempeneers

Ziekte = eigen schuld?

“Ben je ziek? Dan is dat je eigen schuld.” Kort door de bocht is dat de gedachte die in sommige (met name Evangelische) kringen heerst. Er wordt gezegd dat een ernstige ziekte het gevolg is van concrete zonden. En dan wordt gewezen op bijvoorbeeld Gehazi, die als straf voor zijn hebzucht en leugens melaats werd. Of op Nebukadnezar die geestesziek werd als straf voor zijn hoogmoed. Ook wordt gezegd dat iemand die niet geneest, te weinig of geen geloof heeft. De Heere Jezus zei dat toch tegen de vader van de maanzieke jongen? ‘Zo gij kunt geloven, alle dingen zijn mogelijk dengene, die gelooft’. Misschien heb jij wel een ernstige ziekte en loop je weleens over deze dingen te denken. Of dat misschien een straf van God is vanwege een bepaalde zonde. En als je ziek blijft, vraag je jezelf misschien wel af of dit komt door ongelooft. Laten we er eens samen over nadenken.

Inderdaad overkwam Nebukadnezar deze ziekte als een straf. Dat is heel duidelijk. Want hij was nauwelijks uitgesproken, of het kwam openbaar. Hij had nog maar net gezegd: ‘Is dit niet het grote Babel dat ik gebouwd heb?’ of er klonk een stem uit de hemel: ‘U, o koning Nebukadnézar! wordt gezegd: Het koninkrijk is van u gegaan.’ (vers 31). En toen werd hij getroffen door zoantropie, de psychische ziekte waardoor een mens denkt dat hij een bepaald dier is. Maar betekent dit dan dat een psychische kwaal dus altijd een straf is voor een bepaalde zonde?

Nee, dat mogen we nooit zo zeggen. Soms wordt in de Bijbel weleens het verband gelegd tussen concrete zonde en ziekte. Denk behalve aan Nebukadnezar en Gehazi ook eens aan die man die 38 jaar bij het badwater Bethesda had gelegen en door Jezus was genezen. Die kreeg te horen: ‘Zie, gij zijt gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet wat ergers geschiede.’ Uit deze woorden valt af te leiden dat zijn ziekte samenhang met een zondig leven dat hij vroeger had geleid.

Toch verbiedt de Heere Jezus het om automatisch en altijd een verband te leggen tussen een bepaalde zonde

en ziekte. Als de discipelen in Johannes 9 vragen wie er gezondigd heeft, de blindgeborene of zijn ouders, dan wijst de Heere Jezus die gedachte radicaal af. De blindheid was geen gevolg van een bijzondere zonde. Dus iemand met een psychische ziekte hoeft niet net zoals Nebukadnezar gezondigd te hebben. En iemand met huidvraat hoeft geen bijzondere zonde te hebben gedaan zoals Gehazi. Daarom mogen wij nooit zomaar aan een zieke vragen of er sprake is van een bepaalde zonde. Want dan zijn we net als de vrienden van Job, die hem onterecht en onbarmhartig hebben beschuldigd.

Hoe moeten we het verband tussen ziekte en zonde dan zien? Ik zou op twee dingen willen wijzen. Ten eerste dat er een algemeen verband tussen zonde en ziekte. Een oud christelijk gezegde luidt: ‘Waren er geen zonden, dan waren er ook geen wonden’. Na Genesis 3 leven wij buiten het paradijs. En daar zijn de gevolgen van de zondeval merkbaar. Dat is het algemene verband tussen zonde en ziekte.

Ten tweede kan er toch wel een verband zijn tussen een bepaalde ziekte en een bepaalde zonde. Iets heel logisch eigenlijk: als je verslaafd bent aan alcohol, nicotine of cocaïne, dan zul je de gevolgen daarvan een keer in je lichaam gaan merken. En dat geldt ook voor wisselende seksuele contacten. Dan kun je een keer een SOA verwachten

Andersom kan de zonde ook het gevolg kan zijn van een ziekte. Iemand met bijvoorbeeld een geestesziekte kan andere mensen gaan bestelen of mishandelen. We moeten dus wel onderzoeken in hoeverre we zelf schuldig zijn aan onze ziekte.

Als je meer wilt weten over dit onderwerp, dan moet je het mooie boekje lezen van dr. H.J. Agteresch, *Ziekten en genezing in de Bijbel*.

Ik wil besluiten met te wijzen op iets in de Bijbel dat nog belangrijker is dan de oorzaak en de genezing van een ziekte. En dat is de *uitwerking* van een ziekte. Veel mensen zien ziekte en lijden als iets volstrekt zinloos. Maar de Heere wil ziekte gebruiken om ons stil te zetten en ons tot bekering te brengen. Die bedoeling zien we ook bij Nebukadnezar. Lees vers 27 nog maar eens.

Bij Zijn kinderen bedoelt de Heere ziekte als een Vaderlijke kastijding. Zodat ze met David zullen zeggen: ‘Het is goed voor mij verdrukt te zijn geweest, opdat ik aldus Uw Godelijk recht zou leren’ (Psalm 119:36 ber). Zo werkt een ziekte dus heilzaam. Pijn en verdriet kunnen een louterende uitwerking hebben. Zodat we steeds meer worden losgemaakt van dit leven en deze wereld en er een blij vooruitzicht mag zijn naar dat land en leven, waar geen inwoner meer zal zeggen: ik ben ziek.

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

Daniël 3:33

Ter zelfder ure
werd dat woord
volbracht over
Nebukadnézar...

Een onvergetelijk gebeuren

Regelmatig is er sprake van afwisselen van levenssituaties. Verblijvend. Bedroevend. Zelfs zeer aangrijpend. In de Bijbel worden we er ook op gewezen. De beschreven levensgeschiedenissen zijn van betekenis. De Heere heeft er ons veel in te zeggen en te leren.

Denk aan Jacob. Wat heeft het hem geraakt toen hij hoorde dat Jozef er niet meer was en toen zijn Benjamin mee moest gaan naar Egypte. Toen kon hij zich niet meer bedwingen en zei: Gij berooft mij van kinderen. Jozef is er niet en Simeon is er niet. Nu zult gij Benjamin wegnemen. Al deze dingen zijn tegen mij (Genesis 42:36). Maar later: welk een blijdschap. Jozef leeft nog. Jacob hoorde dit niet alleen, maar Jozef kwam zelf zijn vader tegemoet. Welk een omhelzing vond er plaats. Nu sprak Jacob: Dat ik nu sterve, nadat ik uw aangezicht gezien heb, dat gij nog leeft (Genesis 46:30). Het gebeuren bleef Jacob bij tot het einde van zijn leven. Zo kunnen er ook bij ons onvergetelijke gebeurtenissen zijn. Onvergetelijk bijzonder, waarin wordt bemerkt de leiding, de besturing door de Heere.

Overlijden ds. Laman

Voor mijzelf blijft leven een gebeuren nu vijftig jaar geleden. Het overlijden van ds. W.F. Laman. Hij was predikant van de Free Christian Reformed Churches of Canada and U.S.A. Hij stond in de gemeente van Hamilton in Ontario. Dinsdag 24 maart 1964 bleek een operatie noodzakelijk. Echter tot een ingreep kon het niet

komen daar een kwaadaardige vorm van kanker zich verspreid had en dit werkte snel door. Vrijdag 27 maart ging hij heen. Het was Goede Vrijdag. Als het over die dag ging dan zei ds. Laman: het is de betaaldag van de Kerk. Psalm 85:1 De schuld Uws volks hebt G'uit Uw boek gedaan. Ook ziet Gij geen van hunne zonden aan. Verschillende keren heb ik het hem horen zeggen en van die heilszaak was hij geen vreemdeling.

Zegen

Door de voorzienige leiding mag ik hem kennen vanaf 1944. Woensdag 28 juni 1944 deed hij zijn intrede in de Christelijke Gereformeerde kerk van Rotterdam- West. Hij werd de opvolger van wijlen ds. K. Groen. Die stierf onverwacht na de morgendienst in Ameide medio november 1943. Door Zijn leiding heeft de Heere mij als jongen van veertien jaar na de begrafenisdienst van ds. Groen, die geleid werd door ds. Riekelt, gebracht in de Colonia kerk. Door verschillende predikanten heeft de Heere willen zegenen. Het gehoorde gaf steeds gebed om het te kennen. De Heere deed het. In Zijn ontferming en goedheid gaf de Heere Woordvrucht. Niet beseffend dat dit niet alleen nodig was voor mijn leven, maar ook voor het ambtelijke leven dat wachtte. Voor beide heeft de Heere bijzonder ds. Laman willen gebruiken. De periode van 1944-1953 in de kerk van Rotterdam mag nog nawerken. Ds. Laman heeft mij 6 nov. 1953 mogen bevestigen in de gemeente van Urk. Wat voor '53 voor mij leefde, werd vanaf toen ook begeerd voor het ambtelijke leven. Eén ding heb ik van de HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijn levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen en te

onderzoeken in Zijn tempel (Psalm 27:4). Dat was de intredetekst 6 november 1953. Maandagavond 16 april 1956 nam ds. Laman afscheid van de gemeente van Rotterdam-West.

Naar Hamilton

Een heel gebeuren. Hamilton in Canada riep. Maar de Heere zou vergezellen. In de week voor Pasen 1964

In wat gezegd werd door de receptioniste heb ik de besturing van de Heere gezien.

werd de toestand van ds. Laman zeer kritiek met het gevolg dat de Heere hem wegnam. Door een ouderling uit Dordrecht, want naar de gemeente van Dordrecht- centrum hoopte ds. Laman heen te gaan, werd ik steeds op de hoogte gehouden hoe de toestand van ds. Laman was. Goede Vrijdagmiddag zei ik: had ik arends-vleugelen. De Goede Vrijdagdienst in Dordrecht, die door mij werd geleid vanaf 6 uur, was ontroerend. De verzen 3 en 5 van Psalm 42 hebben de gemeente van Dordrecht en mezelf veel gedaan. Met overtuiging van de trouwe zorg van de Heere in de toekomst werd tijdens de zegenbede de gemeente aan de Opperherder overgegeven. Het gebeuren met ds. Laman liet me niet los. De gedachten waren in Hamilton en zelfs meer dan dat. Zaterdagmorgen werd ik gevraagd om namens de gemeenten Middelharnis, Rotterdam- West en Dordrecht naar de begrafenis te gaan. Wonderlijk. Gegeven door de Heere. Maar nu de werkelijkheid. De vereiste papieren had ik niet. Zelfs geen paspoort en dat is een eerste vereiste. Gebed was er. Want zaterdag waren alle ambtelijke kantoren

gesloten. De ambtenaar van de burgerlijke stand te Barendrecht met wie ik telefonisch contact had, was bereid mij te helpen. Maar hij kon vanzelf geen zekerheid geven daar het zelfs zaterdag voor Pasen was. Maar ik volgde de positieve inzet van de ambtenaar. Kinderlijk vertrouwend vind ik nog twee geldende pasfoto's. In het gemeentehuis werd het formulier voor het provinciehuis in Den Haag ingevuld. Maar zal een ambtenaar van dat huis thuis zijn en kunnen helpen? Het antwoord op het stille gebed maakte stil. Om half vijf werden de ambtenaar van Barendrecht en mijn persoon in Den Haag verwacht. Tegen vijven was de weg naar Canada open. Maar nu een ticket voor maandag? Ook daarin werd voorzien. In wat gezegd werd door de receptioniste heb ik de besturing van de Heere gezien. Laat uw kerkenraad een kort schrijven opstellen. Ondertekend door het moderamen en de tekst vanzelf in het Engels. Nu wist de kerkenraad van Barendrecht hoe de verhouding tussen ds. Laman en mij was. Spontaan werd gezegd: Dominee ga naar Canada en blijf de zondag na Pasen over om de diensten te leiden. Na de avonddienst sprak ouderling A. van Gelder een woord namens kerkenraad en gemeente. Treffend. Zo ook de gemeentezang. Psalm 121:3 en 4. Aangrijpend en gelovend!

In Hamilton

Bij de begrafenisdienst mocht ik betrokken zijn. Dit was dinsdag 31 maart. Zondag 5 april stond ik met gemengde gevoelens op de kansel te Hamilton. Het Woord van de Heere mocht spreken. 's Middags werden er vijf kinderen gedoopt. 's Avonds was er contact met verschillende emigranten. Het was goed. Soli Deo Gloria. De Heere gaf de vervulling van de wens om arendsvleugelen te hebben, maar met het Woord. Gedenkt uw voorgangers, die u het Woord Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst *hunner wandel*. Hebr. 13:7. Matthew Henry schrijft: Gedenkt hen. Hun prediking, hun gebed, hun bijzondere raad, hun voorbeeld. Volgt hun geloof na. Weest standvastig in het belijden van het geloof dat zij u

gepredikt hebben en tracht de genade des geloofs te verkrijgen waarin zij leefden en stierven. Aanschouwende de uitkomst *hunner wandel*. Hoe spoedig, hoe vertroostend, hoe gelukkig zij hun loop voleindigden.

Rijke opdracht

Mede- ambtsbroeders, wij hebben bijzonder een hele inhoudvolle maar ook rijke opdracht. In de zinkende uitzichtloze wereld zegt de Heere: uw ogen zullen uw leraars zien en uw oren zullen horen het woord *Desgenen*, Die achter u is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in denzelven; als gij zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand. Jes. 30: 20 en 21. De kanttekening wijst op zeer veel. Uw ogen zullen geduriglijk zien, dat is steeds bij u hebben met lust en vreugde dezelve aanschouwende

en met ijver hun predikatiën aanhorende. Jes. 30:21a. God zal u als nagaan, u voeren en leiden met Zijn Woord en Geest gelijk een pedagoog of leermeester zijn discipelen voor zich gaan laat om te beter op hen te passen. Jes. 30:21b Alsof Hij zeide: Zo haast als gij van de rechte weg zoudt aftreden, zo zal u de Heere met de staf van Zijn Woord wederom op de rechte weg brengen. Zie Psalm 23. Welk een pastorale bewogenheid. Is ook aller gebed ook zo voor en in de gemeente bezig te zijn? Het is hard en hard nodig! Met wat Paulus schrijft: de liefde van Christus dringt.

M.C. Tanis

Van de redactie

Ontmoetingsdag Urk

D.V. zaterdag 13 september 2014 in de CGK 'Eben-Haëzer' op Urk. *Israël* zal centraal staan op deze ontmoetingsdag. Ds. P. Roos zal spreken over het *verleden* van Israël, of: de verkiezing van Israël. Ds. G.R. Procee zal spreken over het *heden* van Israël (de huidige weg van Israël in het licht van Gods Woord). Ds. A.A. Egas zal spreken over de *toekomst* van Israël en tot slot zal ds. J.M.J. Kieviet een kort appelwoord spreken. We hopen van harte dat er weer velen zullen komen om naar de toespraken te luisteren en om elkaar te ontmoeten en te spreken. De Heere geve Zijn zegen over onze ontmoetingsdag. Aanvang morgensamenkomst half elf en aanvang middagsamenkomst twee uur.

Wereldgebeuren

Er is sprake van oplopende spanningen rondom de Oekraïne. Hoe zal het verder gaan? De strijd tussen Israël en Hamas is nog steeds gaande. Wanneer zal er een einde aan komen? We leven mee met christenen en anderen in Irak die moesten vluchten. Onbeschrijfelijke dingen hebben plaatsgevonden. Ook elders in de wereld is het onrustig, woeden er vervolgingen van christenen en zijn er oorlogen gaande. De volkeren zee kolkt en bruist. Toch is het waar dat de Heere regeert. Het gaat heen naar de wederkomst van Christus om te oordelen de levenden en de doden. De nieuwe hemel en de nieuwe aarde zullen werkelijkheid worden. Daar zullen geen vervolging, strijd en zonde meer zijn. Dan zal alles eeuwig tot eer van God zijn.

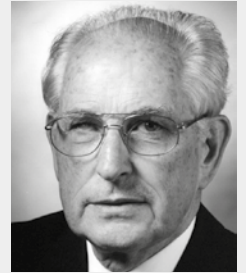
Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal in verband met de vakantietijd over *drie* weken verschijnen: D.V. dinsdag 23 september 2014. Kopij graag binnen donderdag 11 september.

AvH

Vlissingen

We hebben uit de pers kunnen vernemen, dat de gemeente Vlissingen binnenkort haar deuren sluit. Het is niet voor het eerst dat een gemeente ophoudt te bestaan. Het zal ook niet de laatste zijn. Dat stemt tot nadenken.

Deze gemeente heeft ongetwijfeld te maken gekregen met krimp. Er zijn meerdere leden de laatste tijden uitgestroomd; zij verlieten de gemeente. Volgens berichten had het te maken met plannen die men koesterde om samen te gaan met de GKV. Mede daardoor kwamen er gevoelens van vervreemding bij hen die CG wilden blijven.

Er bleef zodoende blijkbaar niet veel meer over. In ieder geval is er ook geen sprake meer van samengaan met de Vrijgemaakte gemeente. In de Kasteelestraat is straks geen kerk meer.

Zo kan het gaan. In het Samen op weg proces weet men er ook van. In Utrecht kerkt mijn vorige gemeente nu in een mooi kerkgebouw. Deze kerk kwam als een wonder beschikbaar. Er waren in de wijk Oog in al een Hervormde en een Gereformeerde kerk. In de laatste preekten ooit bekende namen binnen de Gereformeerde kerken, zoals Meinen sr. en Kremer. Toen beide gemeenten samengingen, werd een van de kerken verkocht. In beide kerken kwamen 's zondags ongeveer 70 kerkgangers. Toen men samenging, kwamen er weer 70 mensen. De helft was zo maar verdwenen. Ook uit ongenoegen.

Er leefden en er leven in de gemeente Vlissingen leden die de kerk, ook onze kerken, een warm hart toedragen. Zij leefden van de prediking, die gebracht werd. Laat ik zeggen: de prediking die nog gebracht werd. Ook de CG prediking immers verandert met de dag.

Het is triest en droevig voor hen die straks kerkelijk dakloos zijn. Ik weet van nabij dat dit niet de eerste gemeente is, waar het zo gegaan is.

Het blijkt telkens weer dat samenwerking met andere dan CG kerken leden kost. Dat bevreemdt, omdat de classis moet onderzoeken of er genoegzame (!) eenparigheid bestaat; als dat gebleken is, wordt pas groen licht gegeven. Classes moeten, als men dat dan wil, toch beter onderzoek doen naar de situatie in de gemeenten. Als verschillende leden vertrekken, is die eenparigheid in ieder geval niet genoegzaam.

Mensen stellen je dan de vraag: Wat moeten we nu doen? Wat kunnen we nog doen? Ik heb in zulke gevallen wel eens een heel onkerkrechtelijke raad gegeven. Als de eigen kerkenraad het opgeeft en de leden in zulke problemen komen, kan het bij wijze

van uiterste noodmaatregel nodig zijn om zelf, als groep van leden, elkaar te zoeken op de gebruikelijke tijden om voorlopig preken te lezen van onze eigen voorgangers en predikanten en misschien door de weeks voorgangers uit te nodigen om de kudde te leiden.

Ik weet het, de meesten zullen deze weg niet willen gaan. Ik zou dat normaal ook nooit aanbevelen. Maar onze kerken bevinden zich in een crisis. Een volkomen ontwrichte situatie. Als het hek van de dam is, gaan de schapen dwalen en kunnen zij zelfs verongelukken. Hoe functioneert de Kerkorde onder ons? Het is niet moeilijk om meerdere onkerkrechtelijke toestanden aan te wijzen. Wat zingen we in de diensten? Wie preekt er? In zomermaanden is er in veel Noordelijke gemeenten geen pijn meer op te trekken, als u de vele onbekende namen leest die de gemeenten dienen. In de dagen van de Afscheiding ging ook niet alles zoals het gaan moest. Het is een Bijbelse raad om de schapen te weiden bij de woningen der herders en te zoeken naar de voetstappen der schapen. Wie bekommert zich uiteindelijk om de mensen die dakloos raken?

Nu komt een dergelijk advies meestal te laat. De meeste mensen hebben de gemeente al lang verlaten, eer men zulke pogingen onderneemt. Het loopt op niets uit. Maar je wilt nog iets doen voor hen die ontheemd raken.

Ik heb reeds eerder opgemerkt, dat Panddagen ook ruim bezocht worden door ex-leden van onze kerken. Ik zou veel voorbeelden kunnen noemen. Het blijft een gemis in hun leven dat zij onze kerken kwijt zijn en dat wij hen kwijt zijn. De brieven aan de verstrooiden krijgen op deze wijze opnieuw actualiteit. Het zijn de bedroefden om der bijeenkomsten wil. Waar gaat dit uiteindelijk toe leiden? Wat in de Hervormde kerk is gebeurd, overkomt ook ons in mindere mate, maar het gebeurt. Bepaalde bloedgroepen hebben de kerk verlaten en dat blijft pijn doen.

Wat leden overkomt, kan ook predikanten gaan overkomen. Er zijn in onze kerken meerdere getrouwe dienaren, die nog jong van jaren zijn. We mogen dankbaar zijn voor onze opleiding, waar nu nog menigmaal eerlijke predikers vandaan komen.

Maar zijn er straks nog gemeenten voor hen? Ik ben emeritus. Ik hoef nog niet te zoeken naar preekverzoeken. Maar vanwege mijn leeftijd kan ik een halve eeuw teruggaan in de geschiedenis. Je schrikt dan wel als je je realiseert welke kansels allemaal gesloten zijn voor een deel predikanten, kansels van gemeenten die vroeger deze prediking begeerden. Ik kan geen voorbeelden geven, dat begrijpt u. Maar het zijn er vele tientallen. Ook in de laatste jaren groeit het aantal daarvan gestaag. Ik noem een algemeen voorbeeld. Er is een classis die bijna in haar geheel zo opgeschoven is, dat bepaalde voorgangers bijna algemeen genegeerd worden, terwijl daar destijds geen sprake van was. We schuiven allemaal op.

Welke gemeenten zijn er straks nog voor onze jonge

Als het hek van de dam is, gaan de schapen dwalen en kunnen zij zelfs verongelukken.

dominees? Men vindt soms een argument in het excuus dat Bewaar het Panders niet gevraagd worden, omdat zij aan groepsvorming doen. Dan vraag ik: welke groep bedoelt u? Het is trouwens zo, dat ook anders gerichte voorgangers met hetzelfde verschijnsel te maken hebben. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat ook “onze” gemeenten selectief te werk gaan. Dat geeft al aan dat hier een ernstig probleem ligt. In de prediking zijn de kerken uitgegroeid. Dat verschijnsel, naar alle kanten waargenomen, moet ons wel verontrusten. Ik verwijt dus niemand een selectief gedrag; wat wel verontrusten moet is het feit, dat we elkaar niet verstaan. Dat is in ieder geval in strijd met het Pinksterfeest. Ook liturgisch worden de muren hoger. Ik denk aan een gezangenbundel die binnen onze kerken in de maak is. Het ziet ernaar uit dat deze straks in veel gemeenten, ook semi behoudende gemeenten, dienst zal doen. We willen deze gemeenten dringend aanraden om hun heil niet te zoeken in soortgelijke handelingen. De eigenlijke behoefte van uw gemeente ligt niet op het vlak van wat we zingen. Op deze wijze de bakens verzetten, doet denken aan het paard achter de wagen. Bezin u in ieder geval op de geschiedenis. Was het een goede maatregel toen Rehabeam koperen schilden maakte in plaats van gouden schilden? In zijn tijd waren de gouden geroofd; dat is nu gelukkig nog niet eens het geval en ook weer wel, want we zijn dat goud kwijt. Dat geldt van ons allen, weliswaar in verschillende mate.

Ik herhaal mijn vraag: Welke kansels blijven er nog open voor de CG prediking? Laat ik deze vraag ook eens gericht bij de kerkenraden neerleggen. Ook bij die gemeenten waar nu de kansels nog ruimhartig open staan. Maar de tijdgeest werkt ook daar door.

Gelukkig voor predikanten en gemeenten dat de Heere Zijn Kerk leidt. Gelukkig dat er nog zeventuizend overblijven. Maar dat aantal bleef ook in Israël niet voor altijd bestaan. Ook dat is geen statisch getal. Het is wel de geestelijke aanduiding van hen die er altijd en misschien op andere plaatsen overblijven zullen. Het is een arm en ellendig volk, dat zal blijven hopen op de Naam des Heeren.

Ter afsluiting hoop ik voor de leden die door deze problemen in moeilijkheden komen, dat zij op gebogen knieën mogen komen tot mogelijkheden die hen door de Heere worden geboden. Dat is de enige weg. Ik spreek deze zelfde wens uit voor onze broeders in de bediening, die meer en meer aan de zijlijn komen te staan.

De nood van het ogenblik doet wel roepen om meer interkerkelijke bezinning. Het deel binnen onze kerken, dat zich niet vinden kan in een vereniging met de GKV, wordt noodzakelijkerwijs gedwongen om te zoeken naar contacten met andere schriftgetrouwe kerken en groepen.

Nu er kanalen openstaan naar de HHK en ook naar de Geref. Bond (of aanverwante gemeenten) binnen de PKN, lijkt het me een goede zaak om deze gemeenten met hun predikanten te zoeken. Ook naar de GG lopen dwarsverbindingen, die voor de toekomst van belang kunnen zijn. Onze broeders preken in gemeenten van de HHK; laat het omgekeerde ook meer plaats gaan vinden.

Men kan geneigd zijn zulke pogingen te bestempelen als mensenwerk. Maar laten we niet vergeten dat de Heere wil dat we eenheid zoeken en beleven met anderen. Het is verplichting van Godswege.

Misschien kan het bestuur van de stichting “Bewaar het Pand” dienen om enige leiding te geven aan kerkenraden en predikanten. Dat kan in ieder geval wel nuttig zijn om te bewaren voor wildgroei. Onze GS heeft zoveel deuren geopend, dat het me voor onze gemeenten moeilijk lijkt om het overzicht te bewaren. Er is coördinatie nodig.

Maar onze inspanning zal het zover nooit brengen. Als de Heere het huis niet bouwt, tevergeefs arbeiden de bouwlieden daaraan. Het gaat hier om de beleving van een geestelijke nood, zoals Amos dat beleefde toen hij stond bij de oordelen van de Heere over zijn volk. “Heere, Heere, houd toch op; wat zou er van Jakob overblijven, want hij is klein”. En de Heere verhoorde hem. Dat roepen tot God lijkt toch zo eenvoudig. De Heere wil ook hierom gebeden zijn. Laten we allen persoonlijk deze zaken aan de Heere voorleggen, opdat land en volk delen mogen in het heil des Heeren. Is het voor u al nood geworden?

P. Roos

Het laatste oordeel

Hartelijk dank voor de vragen die binnen zijn gekomen. We kunnen weer een poosje verder! De vraag die nu voor ons ligt is al enige tijd geleden gesteld en moet nu nodig beantwoord worden, met excuses voor de vertraging.

Ik vat de vraag als volgt samen: Als Gods kind sterft gaat hij onmiddellijk naar de hemel. Maar komt hij of zij op de jongste dag, de oordeelsdag, toch nog voor de Rechter te staan en wordt zijn boekrol dan ook nog geopend? Met andere woorden: komen zijn zonden dan alsnog aan het licht, hoewel hij vergeving heeft ontvangen?

Dat we allen voor de grote witte troon geplaatst zullen worden leert ons Openbaring 20 vanaf vers 11. De Heere Jezus spreekt er ook van in Matth. 25 vanaf vers 31. Het oordeel bestaat daarin dat de hemelse Rechter al degenen die voor de troon staan verdelen zal in twee groepen. Hij zal ze scheiden zoals een herder de schapen van de bokken scheidt. De hemelse Rechter is van al Zijn schapen evenwel ook hun Redder Die hen kocht met de prijs van Zijn bloed. In het openbaar, in het bijzijn van de bokken, waarvan velen Gods kinderen vervolgden hier op aarde, zal de Rechter van hemel en aarde verklaren dat zij van het eeuwig oordeel bevrijd zijn door Zijn volbrachte offerande. Wat zal dat voor die schapen een rijke dag zijn. Ze mochten het hier op aarde al uit Zijn mond horen, zij mochten in hun leven schuld belijden en van hun schuld bevrijd worden en in hun leven leerden zij hopen op Gods genade alleen! Nu wordt publiekelijk in de tegenwoordigheid van alle engelen, maar ook duivelen en alle vijanden van Gods Kerk hun een plaats op de nieuwe aarde bereid. Hij zal zeggen: Komt, gij gezegenden Mijns Vaders! Be-erft dat Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld.

O nee, van schuld en straf spreekt Hij niet. Hun levensboeken zijn door het bloed van het Lam gegaan en er staat geen enkele zwarte bladzijde meer in! Op die dag gaat wel een ander boek open: het boek des levens. Daarin staan de namen der uitverkorenen. Wat een wonder: want ze hebben zichzelf juist als verlorenen leren kennen! Daar zullen ze nooit meer over uitgewonderd raken.

Maar hoe erg zal het zijn voor iedereen die dan met al zijn zonden en schuld geconfronteerd zal worden. Hun levensboek geeft een verslag van de zonden van bedrijf en nalatigheid, van woorden, gedachten en werken. Van ongeloof spreekt dat boek, van liefde tot de wereld en egoïsme, enzovoort. Iedereen zal beschaamd staan. Maar dat is nog niet het ergste. De straf op de zonde is de eeuwige dood en dat is het ergste.

Waarom weten wij dat het zo zal gaan? Opdat we de toekomstige toorn zouden zoeken te ontvluchten. Is dat mogelijk? Ja, dat is mogelijk, maar alleen vandaag! De toekomstige Rechter is de huidige Redder. Een ieder die Zijn Naam zal aanroepen zal zalig worden! Een ieder die in het geloof de toevlucht neemt tot Hem, Wiens levensboek van geen enkele zonde getuigt, maar Die zonde werd gemaakt opdat anderen vrijuit zouden gaan, zal hier en straks vrijgesproken worden! De tollenaar kon slechts roepen: O God, wees mij zondaar genadig! Maar hij werd gerechtvaardigd en kreeg de

“

*De tollenaar kon slechts roepen:
O God, wees mij zondaar
genadig!*

gehoorzaamheid, gerechtigheid en heiligheid van Christus op zijn eigen rekening geschreven! En daarom zal de tollenaar bij zijn sterven met zijn ziel al naar Christus gaan, en straks met lichaam en ziel de nieuwe aarde be-erven!

Juist Gods kind kan die toekomstige dag zo vrezen, de ontmoeting met God Die alles van je weet. Hoe komt dat? Omdat hij zichzelf leerde kennen en leert dat er geen onderscheid is, maar dat ook hij de eeuwige dood verdiend heeft. Maar als het levensboek van Jezus opengaat en hij de Koning gaat zien in Zijn schoonheid, dan wordt een levende hoop geboren, een vernieuwd gebed om Gods genade en een verlangen om uit Zijn mond het goede te horen! En temidden van verdrukking en vervolging kan de wederkomst van Christus ook nog eens troosten. Lees daarover Zondag 19 maar eens na! Hoe kostbaar is onze tijd: het is genadetijd!

K. Hoefnagel

Vernieuwing en verwarring (7, slot)

Het lezen van het boek van dr. M. Golverdingen was geen onverdeeld vreugdevolle bezigheid. De auteur onderzocht en beschrijft de ontwikkelingen binnen de Gereformeerde Gemeenten in de tweede helft van de veertiger jaren. Vooral de schorsing van ds. R. Kok met de procedure die eraan vooraf ging krijgt veel aandacht.

Feiten die tot dan toe onbekend waren heeft de schrijver boven water weten te halen. Daarmee heeft hij gedaan wat hem met deze studie voor ogen stond: recht doen aan de (inmiddels overleden) betrokkenen. Maar wat hij beschrijft brengt verdriet en schaamte mee voor wie de kerk van Nederland ter harte gaat.

Ik besluit mijn kleine serie artikelen over dit boek met enkele aanvullende overwegingen die mij na het lezen van dit boek bijbleven.

8. Eerst maar een persoonlijke herinnering. In de jaren zeventig heb ik ds. R. Kok diverse keren horen preken in de Christelijke Gereformeerde kerk aan de Hoflaan te Middelharnis. Ook op ontmoetingsdagen van Bewaar het Pand sprak hij wel. Het maakte indruk. Als jonge hoorder voelde ik aan: hier spreekt iemand die bevindelijke kennis heeft aan het leven met de Heere; de naam van Christus is voor deze oude dominee niet zomaar een klank, maar veel meer een Bron van troost en licht. Zo herinner ik me een preek over de worsteling van Asaf. Diepe indruk maakte wat ds. Kok aan het slot van die preek zei over Asafs belijdenis: *“Gij zult mij leiden door Uw raad en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen.”* Zijn woorden hadden een eeuwigheidsglans die jaloers maakte. Met zijn levendige prediking was hij erop uit om jongeren en ouderen voor Christus te winnen.

9. Het boek van dr. Golverdingen maakt duidelijk dat ds. Kok nooit afstand heeft genomen van de leeruitspraken van 1931. Het is hem wel verweten; onterecht! Zijn theologische visie en

het uitgangspunt van zijn prediking waren en bleven in overeenstemming met die uitspraken. Hij had er geen behoefte aan om afstand te nemen van de verbondsleer die hij ook tegenkwam in de geschriften van de vaders aan wie hij zich hartelijk verbonden wist. Het bekende boek van Thomas Boston, door ds. Kersten in 1931 heruitgegeven ter ondersteuning van die uitspraken, was ook aan ds. Kok dierbaar. Alleen, zijn hart lag niet zeer bij de dogmatische beschouwing van de leer, maar veel meer bij de praktische toepassing ervan in het leven van Gods kinderen. En vooral was hij gewonnen voor en wist zich geroepen tot de hartelijke en bewogen prediking van Christus tot zondaren. Was Hij immers niet gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren is? Dat gaf ds. Kok vrijmoedigheid om met de gebr. Erskine te beklemtonen dat de kabinetten der evangelische beloften voor allen zeer wijd geopend zijn. *“Kok legde op zijn eigen indringende, hartelijke wijze de nadruk op de algoegzaamheid van Christus, de aanbieding van Christus in het evangelie en de prediking van de verbondsbeloften”* [164].

10. Wat aan ds. Kok werd verweten, was dat hij het algemene aanbod van genade en de prediking van Gods beloften vereenzelvigde. Toch is het onmiskenbaar dat wie dit ds. Kok verwijt, het ook moet doen aan al die godvruchtige predikers uit het verleden die dat eveneens deden. In zijn boekje *Het aanbod van Gods genade, gepredikt en verdedigd door onze reformatorische vaders* gaf ds. Kok er uitvoerig bewijs van. Zijn tegenstanders lieten zich er echter niet door overtuigen. Integendeel, zijn geschriftje

uit 1949 werd de directe aanleiding tot zijn schorsing. Een enkel citaat uit het boek van Thomas Boston over het verbond der genade: *“Aan wie het dan ook is dat het Evangelie verkondigd wordt, mogen wij met gewisheid zeggen, de belofte is aan u, en aan u, en aan een iegelijk van u, namelijk de belofte des Testaments, en gij hebt toegang om dezelve door geloof u aan te matigen als uw eigen legaat, uw eigen genade”* [uitgaaf 1931, pag. 245]. *“Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. Daardoor wordt het verbond algemeen gemaakt, en in Zijn Naam aan ieder zondaar van het menselijk geslacht aangeboden tot wiens oren deze stem komt. (...) De beloften zijn hun onbepaald voorgesteld, dat allen die willen door geloof zich tot deze komen voegen, zich mogen toeëigenen”* [idem, pag. 262]. Het in later jaren binnen de Gereformeerde Gemeenten gemaakte onderscheid tussen de beloften van het evangelie en de beloften van het verbond laat ik nu rusten. Overigens is wel opmerkelijk dat Boston hier spreekt over de belofte van het Testament (dat is: van het Verbond), die ieder geldt aan wie deze wordt gepredikt!

11. Terecht schrijft dr. Golverdingen dat de Veenendaalse predikant niet alleen een bewogen evangelieprediker was, maar niet minder een man van de reactie [164]. Zijn kracht was tevens zijn zwakte. Ds. Kok zou niet altijd het juiste evenwicht in de prediking hebben bewaard en het schortte ook weleens aan een precieze zorgvuldigheid in de formulering. Het laat mijns inziens zien dat hij een andere onevenwichtigheid signaleerde, een gebrek aan bijbels evenwicht waartegen hij zich met kracht verzette. De vraag is: ➔

waar lag dan het front waartegen hij zich keerde? Dat was niet de twee-verbondenleer als zodanig. Dat waren niet de zes uitspraken van 1931. Dat was zelfs ook niet de gedachte dat het verbond der genade een nauwe relatie heeft met de eeuwige verkiezing tot zaligheid. Waar hij zich tegen keerde was vooral een prediking die naar zijn gedachte meer en meer onder de beheersing van het leerstuk van de verkiezing kwam te staan. Hij zag een ontwikkeling van een voortgaande dogmatisering en een verstarring in de prediking. Wie in het boek van Golverdingen kennis neemt van de discussies aangaande verkiezing, verbond en prediking vindt daar ook choquerende voorbeelden van. Een uitspraak van een synode-afgevaardigde: *“Als het aanbod hetzelfde is als de belofte worden allen zalig; dan kunnen we de hel wel sluiten...”* [226]. Van zo'n benadering moest ds. Kok niets hebben.

12. Het moet vooral de toenemende invloed van dr. C. Steenblok zijn geweest die ds. Kok tot zijn reactie heeft gedreven. Sinds enkele jaren had Steenblok een centrale plek binnen de gemeenten ontvangen. Hij gold min of meer als de opvolger van ds. Kersten: docent aan de Theologische School en hoofdredacteur van de *Saambinder*. Een plaats die hij had ontvangen door direct toedoen van ds. Kersten zelf, die erg onder de indruk van diens wetenschappelijke titel was. Steenblok echter wilde niet weten van een algemeen aanbod van genade. Hij liet zich in zijn theologie en prediking sterk leiden door een denksysteem vanuit de eeuwige verkiezing. Het is zeer te betreuren dat ds. Kersten de kwalijke invloed daarvan grondig heeft onderschat. Iemand als de latere drs. A. Vergunst, toen nog student aan de Theologische School, heeft dat wel onderkend. Hij schreef er over aan een gemeentelid in Tholen: *“Gaan onze gemeenten voort in de weg van dr. Steenblok, dan gaan ze haar ondergang tegemoet. (...) En nu weet ik wel, dat ds. Kok wat eenzijdig voortgaat, maar toch geloof ik, dat hij momenteel dicht bij Gods Woord en onze vaders staat en daar-*

om zou het mij hoogst bedroeven, als hij in dezen veroordeeld werd. Want als het gaat over de aanbidding der genade, dan is ds. Kok juist” [195].

13. Waarin vond ds. Kok voldoende grondslag om de zaligheid aan alle hoorders welgemeend aan te bieden, als dat het leerstuk van de verkiezing niet kon zijn? Het was in de belijdenis van de genoegzaamheid van het offer van Christus. Hij kon zich hiervoor beroepen op de Dordtse Leerregels, hoofdstuk II/3 tot 5. In zijn boekje over

Door allerlei oorzaken is er in de kerk van Nederland een beschamende versplintering ontstaan.

het aanbod van genade geeft hij dat op één van de eerste bladzijden ook aan. *“Het aanbod van genade rust niet op de uitverkiezing, maar op de algenoegzame offerande van Jezus Christus.”* Aansluitend verwijst hij naar Fisher en Erskine in hun verklaring van de Westminster Catechismus: *“Hoe bedient Christus het verbond aan zondaren uit het mensdom, zonder enige beperking? In het algemene aanbod van het Evangelie (...), waarin allen, zonder onderscheid, verklaard worden welkom te zijn. Wat is de grondslag van de onbeperkte bediening van het verbond in het Evangelie-aanbod? Die rust niet op de verkiezing, maar op de wezenlijke algenoegzaamheid en dood tot behoud van allen (Joh. 1: 29).”*

14. Opmerkelijk is dat ds. Kok hiervoor citeren kon uit een publicatie die ds. G.H. Kersten enkele weken voordat hij stierf in 1948 had verzorgd. Onder de titel *Het verbond der genade* bevat het de verklaring van het Kort Begrip van de Westminster Synode, opgesteld door Ebenezer en Ralph Erskine en James Fisher. Wie er onbevooroordeeld kennis van neemt zal het moeten beamen: de brochure van ds. Kersten uit 1948 en het boekje van ds. Kok uit 1950 ademen dezelfde geest. Dat vond ook destijds student Vergunst [194]. Als dr. Golverdingen tijdens zijn promo-

tie stelt dat er een grote theologische verwantschap tussen ds. Kersten en ds. Kok was, dan heeft hij daarin helemaal gelijk. Beiden wilden putten uit de schat die predikers van Nadere Reformatie en puritanisme aan de kerk hadden nage laten. En toch is het boekje van ds. Kok de directe aanleiding tot zijn schorsing geworden. Er was een algemeen wantrouwen gegroeid tegen de dominee uit Veenendaal. Men verweet hem voortdurend een hang naar de christelijke gereformeerden. *“Zijn benadering van de gemeente in de prediking zou leiden tot een praktijk die sprekend geleek op die van de kerken die van de drie-verbondenleer uitgingen”* [306].

15. De Gereformeerde Gemeenten hebben zich door de onheuse schorsing van ds. Kok met een zware hypotheek belast. Het zou niet verkeerd zijn wanneer hierover officieel en publiekelijk schuld werd beleden. Als dit ergens mogelijk zou moeten zijn, dan toch wel in de kerk van Christus. *“Belijdt elkander de misdaden!”*, aldus de apostolische vermaning. Jakobus vervolgt: *“Bidt voor elkander, opdat gij gezond wordt!”* [Jak. 5: 16]. Door allerlei oorzaken is er in de kerk van Nederland een beschamende versplintering ontstaan. Accentverschillen, ligtingsverschillen, meningsverschillen – wat hebben ze ruïnerend gewerkt. Wat een schuld ligt er in het kerkelijk leven van ons land. De kerkelijke verdeeldheid zullen we zomaar niet oplossen. Maar een eerste zegen zou zijn wanneer we die schuld voor de Heere en voor elkaar zouden belijden. Het zal in de jaren tachtig zijn geweest dat het boekje van ds. R. Kok over het aanbod van genade opnieuw werd uitgegeven. Een recensie van toen, waarvan ik de herkomst niet meer achterhalen kan, eindigt als volgt: *“Ik denk dat er meer gestreden wordt in de kerk, dan gebeden voor de kerk en geleden aan de kerk. Waar de laatste beide zaken er zijn, daar is ook strijd, de goede strijd. De Heere zal ons eenmaal oordelen of we de goede strijd streden...”*

J.M.J. Kieviet

Ds. C.L. Onderdelinden, Alledaags, Over God in het leven van alledag, gebonden, 117 blz., € 11,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-09848.

De auteur is predikant van de oud gereformeerde gemeente 'Bevervoorde' te Rijssen. Daarvoor diende hij de gemeente van Driedorp en Oldebroek. De titel van het boekje is ontleend aan de laatste bijdrage. Gebeurtenissen en ontmoetingen uit het leven van alledag worden op een eenvoudige manier getekend en er worden meditatieve gedachten bij geplaatst. Het doel van het boekje is ouderen en jongeren te bepalen bij het Woord van God en de God van het Woord, de God Die wonderen doet. Een mens heeft onderwijs nodig. Terecht wordt opgemerkt op blz. 116 dat het oude volk altijd zei: "Onthoudt drie dingen: je moet van dood levend gemaakt worden; van blind ziende en door Christus met God verzoend worden." Tenslotte willen we citeren wat we lezen op blz. 52 en 53 "Zonder bekering is het voor ons allen een verloren zaak. Maar hebben we de noodzaak van de bekering weleens op ons voelen drukken? Heeft het ons weleens in de benauwdheid gebracht? De Heere Jezus begint Zijn prediking in Markus 1:15 met de woorden: 'De tijd is vervuld en het Koninkrijk Gods nabijgekomen; bekeert u en geloof het Evangelie!' Maak toch van het gebod 'bekeert u' je gebed en bid: 'Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt de HEERE mijn God!' (Jer. 31:18). Bid ook om het ware geloof, dat in alles zijn betrouwen stelt op de Heere, in voor- en tegenspoed. Het ware geloof dat heel persoonlijk en bevindelijk mag weten 'dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonde, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is, uit louter genade, alleen om der verdienste van Christus' wil (HC Zondag 7)."

H. Boele, Zonder kansel kon hij niet leven, gebonden, 390 blz., € 39,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-26147.

De titel van het keurig verzorgde boek is ontleend aan een uitspraak van Kohlbrugge zelf: 'Ohne die Kanzel, ohne die Predigt möchte ich nicht leben.' De ondertitel luidt: 'De weg van H.F. Kohlbrugge langs vele kansels in Nederland.' Lange tijd waren de kansels in Nederland voor dr. H.F. Kohlbrugge gesloten. Op zondagavond 29 juni 1856 stond hij op de kansel in de Hervormde kerk te Vianen. Kohlbrugge is dan 52 jaar. We lezen over dit eerste voorgaan op blz. 39 het volgende: "Preekstoel, gemeente, volk was mij alles als eigen en als of

ik reeds jaren lang voor hen gepreekt had. Ik was voorbereid op: de zaligheid is in geene anderen en nog op een dergelijke text. Maar hebbende Gen. 3 laten voorlezen, viel het mij als vanzelf uit den mond daarover te preeken. De aandacht en opmerkzaamheid was treffend en toen ik amen zeide was het effect algemeen als of de mensen zeiden: houdt gij al op. Toen ik van de preekstoel kwam stelden zich twee predikanten en de geheele kerkeraad in een halven cirkel om mij heen – een hartelijken toespraak en allen drukten mij niet zonder beweging de hand. Er zijn over de Zeshonderd guldens gecollecteerd, en de mensen weten dat reeds alle, zeggen ook, dat er nooit zoo een preek in Holland gedaan is." Daarna heeft hij vanaf vele kansels in Nederland het Woord van God bediend. Alle plaatsen waar Kohlbrugge gepredikt heeft in Nederland worden behandeld. Kohlbrugge heeft meerdere beroepen ontvangen vanuit Nederland. Ook daar wordt aandacht aan gegeven. Het boek gaat vooral over de periode van 1856-1875. De auteur heeft veel archiefmateriaal verwerkt en ook treffen we tweehonderd niet eerder gepubliceerde brieven aan. Meerdere foto's zijn als illustratie gebruikt. Liefhebbers van Kohlbrugge zullen dit boek zeker willen hebben om kennis te nemen van de inhoud.

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand**.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kievit

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@klikSAFE.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 17,50 per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 17,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Stuurgroep Opvoedingsondersteuning

Deputaten Kerkjeugd en Onderwijs, de Christelijke Gereformeerde Jeugdwerkorganisatie, de Bond van Christelijke Gereformeerde Vrouwenverenigingen, de Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen in Nederland en het Landelijk Contact Jeugdwerk hebben besloten een stuurgroep 'Opvoedingsondersteuning' te vormen.

Naar aanleiding van de opdracht van de Generale Synode 2013 hebben de bovengenoemde partijen besloten om nauw samen te gaan werken om te komen tot gezamenlijke productontwikkeling, kennisuitwisseling en ontwikkeling op het gebied van opvoedingsondersteuning binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken. Om deze samenwerking vorm te geven, is er op 28 juni een samenwerkingsovereenkomst getekend.

De partijen herkennen de aandacht voor en de zorg over de ontwikkelingen op het gebied van de opvoedingsondersteuning. Er is aandacht voor de gezamenlijke opdracht die de partijen hierin hebben. Samen hebben ze oog en oor voor de kinderen en jongeren in de gemeente. Door hun expertise en communicatielijnen te verbinden, verwachten de partijen alle gemeenten binnen de CGK te kunnen bereiken en ondersteunen op het gebied van de opvoeding. Vanuit de gemeenschappelijke basis zetten de samenwerkende organisaties zich in voor praktische en Bijbels gefundeerde toerusting voor (jonge) ouders. Daarbij hebben ze oog voor de verscheidenheid van de verschillende gemeenten binnen de CGK. Het gaat om meer dan het zoeken van het welzijn hier en nu. Het gaat allereerst om het verlangen dat kinderen en jongeren Christus leren kennen en in Hem eeuwig leven ontvangen. Het gaat om het verlangen dat ouders en kinderen leven tot Gods eer. Het is de bedoeling dat één (of meerdere) projectleider(s) aangesteld zal/zullen worden om het uitvoerende werk te verrichten. Er zullen producten, diensten en adviezen ontwikkeld worden met het oog op de praktijk van elke dag. Er valt onder meer te denken aan de volgende projecten: Toerusting plaatselijke gemeente – Toerustingswebsite – Huisgodsdienstmethode – Doopcatechese - Handreiking opvoedingskring. Eind augustus zal de werving voor de projectleider(s) van start gaan.

De overeenkomst is aangegaan tot en met D.V. 31 december 2016. Daarna wordt gekeken of en op welke manier de samenwerking wordt voortgezet.

Voor meer informatie kan contact opgenomen worden met de voorzitter van de stuurgroep: mevr. I.N. Voorthuizen – den Dekker (tel: 0172-473343, email: ineke.voorthuizen@solcon.nl) of de Office Manager van het LCJ (en tevens projectbegeleider): dhr. W. Kok (tel: 06-28488211, email: wkok@lcj.nl).

Taken o.a.:

- Ontwikkelen toerusting plaatselijke gemeente
- Ontwikkelen van nieuwe initiatieven
- Huisgodsdienstmethode
- Doopcatechese
- Handreiking opvoedingskring

Projectleider m/v Opvoedingsondersteuning

Functieomschrijving

De stuurgroep opvoedingsondersteuning binnen de CGK zoekt een projectleider. Hij/zij krijgt de verantwoordelijkheid over het CGK-brede project opvoedingsondersteuning. Dit is een project van twee jaar. Binnen deze stuurgroep participeren: Deputaten Kerkjeugd & Onderwijs, jongerenorganisaties CGJO en LCJ, mannen- en vrouwenbond CGK.

Reageren?

Stuur je sollicitatie met CV en referentie(s) tot en met 17 september 2014 naar tboer@tiscali.nl (voorkeur) of naar Deputaten KJ&O t.a.v. mw. J.H. de Boer: Fazantenkamp 268, 3607 CM Maarssen.

Bekijk het volledige profiel op: www.cgk.nl/opvoedingsondersteuning

Rust en ontspanning in de prachtige Vulkaaneifel!

*dichtbij
Friedensstimme-gemeente*

Ruime appartementen te huur

Inl.: 0049-6594258990 en

www.huizesolagratia.nl

VAN STAVEREN

Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn
Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio

(0172) 23 33 38

*Wij verzorgen alleen begravenissen
Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"*
www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Bewaar het Pand

Ook een
abonnement?
Kijk in de colofon!